
Marc i relats

En aquestes darreres setmanes, i més en els comentaris posteriors a la Diada, ha quedat molt clar que el relat que es manté des de posicions sobiranistes ha guanyat clarament la batalla al relat que mantenen els que hi són contraris. Com bé sabem, des de fa temps es parla molt de “relat”, de “marcs cognitius”, per referir-se a la forma sintètica i comunicativa d’empaquetar i formatejar certs continguts que, molts cops, contenen notables complexitats i matisos. I en aquest tema, a partir de la sentència del Tribunal Constitucional, els camps escollits van anar delimitant-se. Des de Catalunya havíem votat, el Parlament. Havien votat a Espanya, les Corts. I novament a Catalunya vam votar, la gent. I tot plegat no va servir de res, ja que des del TC ens van dir que no teníem el dret a decidir. No érem subjecte polític propi. Aquesta negació va aixecar un sentiment d’injustícia evident. La injustícia del no reconeixement. El missatge va ser taxatiu: no hi ha espai en el marc legal i constitucional espanyol per reconèixer una Catalunya que ja és i que vol seguir sent. No era un problema d’una determinada manera d’entendre Espanya. Era l’Espanya legal i constitucional, més enllà de qui mani en cada moment, la que ens negava el dret de ser. I des d’aleshores el camp dels respectius relats no s’ha modificat. Uns defensant el dret a decidir, el “volem votar perquè som”. Els altres dient que cal acceptar que “no som” per poder parlar de qualsevol altra cosa.

A Escòcia les coses han anat de manera molt diferent. I no només perquè allà no tenen Constitució en el sentit estricte ni tampoc Tribunal Constitucional. Com va passar al Canadà, el que ha fet el govern del Regne Unit és entendre

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

que calia encarar un problema polític i ha buscat una manera de fer-ho. Això els ha permès fer un debat calmat i seriós sobre les conseqüències que tindria decidir cap a una banda o cap a l’altra. Rebaixant la càrrega mítica que a Catalunya ha anat adquirint l’exercici del dret a decidir (per culpa dels que ens en neguen la possibilitat de fer-ho). Una càrrega que no ens ha deixat espai, fins ara, per parlar de futur, tan enfeinats com estem pel passat i pel present. Només quan les enquestes han assenyalat que les coses podrien anar malament per als partidaris de mantenir el Regne Unit tal com està, han aparegut sentiments, emocions i simbolismes. Aquí més aviat estem fent el camí en l’altra direcció i no només en això. A Catalunya les elits han tingut menys espai de maniobra que a Escòcia, ja que el moviment ha sabut marcar sempre l’agenda i no quedar atrapat pel típic “peix al cove” i “qui dia passa, any empeny”. I això fa que les capacitats de decisió dels partits siguin molt més limitades.

Tots els partidaris de trobar una solució que no sigui la ruptura definitiva entre Espanya i Catalunya han de canviar de relat

---

Avui, que comença una setmana intensa, podem constatar que el relat del “volem votar perquè som” ha fet molt més forat del que ens diu “sou il·legals perquè no sou”. Legalitat i legitimitat afloren de manera descarada, i provoquen l’aparició dels dubtes on semblava que tot era molt clar. El contrast entre Barcelona i Tarragona va ser massa evident. No cal insistir-hi. Cal entendre la tossuderia del PP i el seguiment cec i suïcida del PSOE des de la lògica dels que els preocupa més com els anirà en les properes eleccions que encarar un problema que s’ha demostrat a bastament que de passar-ho no en té res.

I ara què? Les possibilitats de crear un espai entre la independència i l’immobilisme s’estan esvainent. ¿Comencen les coses a canviar a l’altra banda de l’Ebre? Al marge del que ja sabem d’Esquerra Unida i Podem, que accepten l’exercici d’autodeterminació, augmenten els dubtes sobre la viabilitat de mantenir un relat que ha fracassat estrepitosament. I aquí la posició del PSOE resulta decisiva. No hi ha espai suficient entre l’acceptació de Catalunya com a subjecte polític i la seva negació per permetre que el PSOE pugui fer el mateix que el PP tot i dient que fa una altra cosa. Queda poc temps. Tots els partidaris de trobar una solució que no sigui la ruptura definitiva entre Espanya i Catalunya han de saber i voler canviar de relat. Acceptant que Catalunya és un subjecte polític que vol decidir lliurament el seu futur. I construint els arguments, basats en evidències, que puguin persuadir una majoria de catalans que és millor mantenir alguna mena de relació i vincle polític amb Espanya que no separar-se’n definitivament dins d’una mateixa Europa. Altrament, sense canvi en els relats, el camí a la independència va eixamplant-se.